

מצוות – האדמו"ר הזקן – חלק ב'

בהמשך למה שראינו את דברי האדמו"ר הזקן, בנוגע ל"מטבע הברכות" (הנוסח החוזר בברכות השונות שנקבע על ידי חז"ל "ברוך אתה השם אלוקינו מלך העולם" ובברכות המצוות "אשר קידשנו במצותיו וציוונו") בענין המעלה של המצוות שהן הדרך שלנו לגעת באין סוף האלוהי, ה"קודש" הנבדל. נראה את פרק מ"ו בתניא בו האדמו"ר הזקן מרחיב רעיון זה, ואף משתמש בו לצורך התעוררות הלב בעבודת השם. ובנוגע לענינו – המצוות – הוא מבאר מה צריכות להיות התחושות והמחשבות בעת שמקיימים מצווה:

"ויש דרך ישר לפני איש, שווה לכל נפש, וקרוב הדבר מאד מאד, לעורר ולהאיר אור האהבה התקועה ומסותרת בליבו, להיות מאירה בתוקף אורה כאש בוערה בהתגלות ליבו ומוחו"

האדמו"ר הזקן אומר שיש לכל יהודי אהבה פנימית להשם יתברך, שהיא מסותרת, היינו שאינה מתגלה כרגש ברור אלא רק כמין תחושת שייכות פנימית לאין סוף ברוך הוא, אולם כדי לגלות אותה יש לנקוט לפעמים באמצעים חיצוניים, על מנת להגיע לרגש אהבה גלוי המסוגל לחולל מעשים כבירים כמו מוכנות למסור נפש ממש וכפי שמשיך:

"למסור נפשו לה' וגופו ומאודו בכל לב ובכל נפש ומאד מעומקא דלכא באמת לאמיתו, ובפרט בשעת קריאת שמע וברכותיה כמו שיתבאר"

כעת מבאר האדמו"ר הזקן את האמצעי לעורר האהבה באמצעות ההתבוננות בענין המצוות שנתנו לנו:

"והוא, כאשר ישים אל לבו מה שאמר הכתוב: "כמים הפנים לפנים כן לב האדם אל האדם". פירוש, כמו שכדמות וצורת הפנים שהאדם מראה במים כן נראה לו שם במים אותה צורה עצמה, ככה ממש לב האדם הנאמן באהבתו לאיש אחר, הרי האהבה זו מעוררת אהבה בלב חבירו אליו גם כן להיות אוהבים נאמנים זה לזה, בפרט כשרואה אהבת חבירו אליו"

כל זאת אפילו באנשים שווים, וכעת האדמו"ר הזקן עובר למציאות של נברא מול בורא:

"והנה זהו טבע הנהוג במידת כל אדם, אף אם שניהם שווים במעלה. ועל אחת כמה וכמה אם מלך גדול ורב מראה אהבתו הגדולה והעצומה לאיש הדיוט ונבזה ושפל אנשים ומנוול המוטל באשפה, ויורד אליו ממקום כבודו עם כל שריו יחדיו, ומקימו ומרימו מאשפתו, ומכניסו להיכלו היכל המלך חדר לפנים מחדר, מקום שאין כל עבד ושר נכנס לשם, ומתייחד עמו שם ביחוד וקירוב אמיתי וחיבוק ונישוק, ואתדבקות רוחא ברוחא (דביקות רוח ברוח היינו דביקות פנימית) בכל לב ונפש - על אחת כמה וכמה שתתעורר ממילא האהבה כפולה ומכופלת בלב ההדיוט ושפל אנשים הזה אל נפש המלך, בהתקשרות הנפש ממש מלב ונפש, מעומקא דליבא לאין קץ. ואף אם ליבו כלב האבן המס ימס והיה למים, ותשתפך נפשו כמים בכלות הנפש ממש לאהבת המלך."

והנה ככל הדברים האלה וככל החזיון הזה, וגדול יתר מאד בכפלי כפליים לאין קץ (כיוון שההבדל בין מלך בשר ודם לאיש רגיל אינו דומה להבדל שבין נברא גבולי לבורא אינסופי) עשה לנו אלוהינו"

כעת נתן אדמו"ר הזקן טעימה לגודל הפלגת המרחק בינו לבין הבורא

"כי לגדולתו אין חקר, ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ונודע מזוהר הקדוש והאר"י ז"ל ריבוי ההיכלות והעולמות עד אין מספר, ובכל עולם והיכל ריבוא רבבות מלאכים לאין קץ ותכלית. וכמו שאמרנו בגמרא, כתיב: "היש מספר לגדודיו", וכתיב: "אלף אלפין ישמשוניה וריבו רבבן קדמוהי" וגו'. ומשני, אלף אלפין וכו' מספר גדוד אחד; אבל לגדודיו אין מספר"

עד כאן היה תיאור של העולמות והמלאכים שברא הקדוש ברוך הוא. אולם האדמו"ר הזקן על פי דרכו משתמש תמיד בכל ההתבוננויות כמבוא להתבוננות מרכזית עליה הוא חוזר מאות פעמים בכתביו, והיא במימרא שכל הבריאה כולה לפני הקדוש ברוך - על אף גודלה ועוצמתה המפורטת לעיל- אינה חשובה כמציאות כלל לפני הקדוש ברוך הוא שהוא אינסופי, ולכן כל דבר סופי אף אם הוא גדול ומופלג מאד הוא אינו כלום ביחס לאינסוף האמיתי

"וכולם קמיה כלא ממש חשיבי (כולם לפניו חשובים כ"לא" זאת אומרת כאין), ובטלים במציאות ממש..."